

Asiduok Tėvynei, ką privalai!

PRISIKĖLIMO UGNIS

LLKS PRISIKĖLIMO APYGARDOS ORGANAS

1951. gruodis. № 5 (21).

GIMĘ KRISTUS — žmogaus sveikint broliu.

Kaip iškinsty girių vienša pušis baltujų patalą apsupta graudžiai dejuoja — dejuoja prie baltai užtiesto kūčių stalo motina — sūnų dukrų; jie Partizanais kuvodami už tėvų šali krito...

— Jie — Partizanai! — tik sau taria - be tamis tėvas motina.

Neverki, nedejuoki mano tėve, motin! Dangaus ir žemės Viešpaties Šančia nužengia iš Aukštybių nušluostyt tau ašara, tau pasakyti:

- Tavo sūnus-dukra karzygiais atėjo Man paliūdyt, kad juos téval išmokė didžiuotis savo Viespaties keliu!

Lietuvi, kūčių naktį iš Dangaus Viešpats Dievo balsu kalba:

Tavo sūnų-dukrų kova šventa. Tik ji grąžinas ir iš svečių šalių Lietuvius į laisvą Lietuvą didžiuotis kankinių, didvyrių garbe.

Ar vien karzyglij téval kūčių naktį dejuoja? Ne! Kaip peraikus vilkė miškų kirtimais slinkdama širdies skausmą klaikiu kaukimu guodžia — širdies skausmą kaukiantiems vėjams iškalba pro kurčias ir jos téviškės sodybas selindama šnipą, pásalūnų moteriškė...

— Už vaikus! — ledų virtusių ašarą braukdama širdį paguodžia... jos vyras, vaikai ištribiteliais, šnipais be žinios dingo...jos vytas, vaikai ir jai užmiršus, kad jaunose dienose ir ją téval miela vadino prie kūčių stalo sotintis Dievo dovanota duona, šiandien leitenantą — ruskių lsvyn, pakieniais, pakrumėn, savo téviškėj piktais vilkais slampinėja, artimą piktam vargui, perankstyva išmirčiai išduoti ieško.

— Gimę Kristus ir i šnipus gimdžiusius Dievo balsu žartai:

— Kas savai žemei pikta sekla auga, tie raugėm ir kükaliais raunamai?

Kačių naktį Dangus žemei neša didžią žinią: Gimę Kristus ir lietuvių tautos broliu - paskelbt bolševizmut! Neras tau vienos žemėj žmogus, nes negeidžiamu svečiu už kitą stalo braunies!

Lietuvi, žmonijai kylant bolševizmą nuo žemės nušalint, savęs klaiski: kuo kelsi akis prie savo Viešpatij, kuris ir tau naują Aušrą neša?

Ir ištremtųjų kūdikų balsu Dangaus ir žemės Viešpats tavęs klausia: kuo nuėjės į amžinatvę kelsi akis prie Kristaus brolius - tavo tėvus, prieš karzygius Partizanus - ir už tavo laisvę užmokėjusius krauju?

Lietuvi, gimę Kristus tau paskelbti:

- Nuo stalo šalink bolševiką, kad prie jo tave sveikinčiau broliu!

Bolševizmo nejveikti gimusį mums broliu Kristų sveikinam:

— Viešpatie, iki mus broliais jungsi, nebaisos mums žemės audros!

Prisikėlimiečiai.

DĖL ANGLIJOS PARLAMENTO RINKIMU

51.10.28 propagandine išmintimi „Pravda“ sukus, malus šiuo klausimui, esmėje pareiškė: „Tačiau leiboristų pralaimėjimas Anglijos Parlamento rinkimuose turi rimtą politinę reikšmę“. Kad šiuokart „Pravda“ nemeluoją, kalba šis faktas: Anglija kaip buvo, yra ir lieka revien Europos, bet ir pasaulinės politikos barometru. Kadangi rinkimai yis to barometro rodiklis, aišku, jie — ju išdavos — turi rimtą politinę reikšmę. Kiek tai rimta liečia bolševizmą, aišku mo dėliai tenka nukripti į žydų tautos istoriją.

Kristaus gimimas sutampa su laiku, kai žydų pasididžiavimui buvo tėvynės meilė, kai žydų tauta gyveno didžiuosius idealizmo laikus. Tai visai natūralu: dieviškoji išmintis giminė laiku, kai ji geriausiai galėjo būti suprasta. Kristaus tiesomis paremtas idealizmas ir šiandien yra tautų gyvenimo veiksniu, kuris jas gelbsti nuo pavergimo, kuris jas išveda iš bet kurių vergijos namų.

Kai pasaulio audrą blaškoma žydų tauta išsigelbėjimo viltimi regejo žmonijos betautį veidą, kai vietoj tėvynės meilės jų idealu paliko aistringas gaibiniamas aukso — kapitalo, kai išsigelbėjimo pagrindą regėjo brutaliam materializme, iš šios tautos tragedijos kilo Marksas. Marksos idealų apvainikavimas Rusijoje parodė, kad štieji idealai apginami tik automati — MVD, MGB — pagalba.

Nuo čia gržkime prie rinkimų. 1945 m. Anglijos parlamento rinkimai rodė anglų tautos dvasią alškiai krypstant Marksos rodamu keitu. Stalinas tai regėjo savu nuopelnui, tos sekmės deka, kuri antro pasaulino karo metu lydėjo jį pasikėlus maršalu. Šito išdavoje Stalinas sprendė, kad, vykdant jam didžiųjų generalisimus darbus, tie darbai anglų tautą apsuaigins sukti bolševizmo keliu. Siekdamas savu protu apskaičiuotų laimėjimų, bolševikiniu verzlumu užvaldė Kiniją. Po šio žygydarbio — 1950 m. — pavasarį Anglijos výko rinkimai. Garantuotas laimėjimu, Anglijos parlamente Stalinas nutarė iškovet šimtų vietu, tiek išstačiant komunistų kandidatų. Rinkimų išdava parodė:

a. neišrinkus né vieno komunisto liko aišku, kad Aanglų tauta Staliną pramato savo prieš;

b. deka Anglijos rinkimų sistemos daugelyj apygardų rinkėjų balsus pasidalinus leiboristams ir komunistams, laimetojais išejo konservatoriai.

Po šio skaudaus nusivylimo, šiemet Stalinas klaidos nepadaidė: kad laimėtų leiboristai, komunistai teisstatė tik dešimt kandidatų; kad išgausintų Aanglų tautą karu, tuo, kad nerinktu į parlamentą konservatorių, prieš pat rinkimus Stalinas pagrąsino pasauliul savo atomo bomba. Visgi, vertinant rinkimų išdavas, „Pravda“ paraše: „...joks tiek asmenų, tiek istaugų, tiek partijų pasikeitimas bružuazinėje demokratinėje respublikoje nepajudina šios valdžios!“ Konkrečiai tai reiškia: kokia bebūtų angliska partija prie vadžios vairo, ji apsaugos Angliją nuo vadų, kurie ežiom atėjė — pelenais išdelka.

Dabar pažvelkim į tai, kodėl taip liudinė balsu kalba „Pravda“.

Kiek 1945 m. rinkimai Anglijos rodė anglų tautos dvasią krypstant Marksos rodamu keitu, tiek tas kalbėjo, jog, norint Anglijai pasipriešinti Stalino užnāčioms, prieš anglų tautą būtina panaudoti gebelsines, geslapo priemones, priemones, kurios, Jungtinė Tautų Organizacijos (C. O.) amžiuje, tautų vadus veda į kaituvės, kad to išvergus, kad ne-

pažeminus anglų tautos prieš pasaulių - policijos pagalba vėdant ją prie apsigynimo. Etlis vyriausybėl teko siekti anglų tautoje atgimimo idealizmo. Iki to nebus pasiekta, anglų tautą, tuo ir pasaulių apsaugoti nuo karo prieš bolševizmą.

Vertyngiausiai tam pirstarnavo Stalino apetitas: po Kinijos siekiant užvaldyti ir Anglijos parlamentą, anglų tautą ne juokais išgąsdino.

Kai į parlamentą Markso sekėjai grįžo su nežymia persvara, Etlis visai drąstai pastojo Stalinui kelią Korėjoje. Tuo Anglijos Vyriausybė anglų tautai Staliną parodė mirtinu priešu. Belikus atsiklausti anglų tautos nuomonės dėl priemonių pauaudojimo prieš tą jos priesą, šiemet Etlis Anglijos parlamentui pastūlė antibolševikinių karo biudžetą. Dėl šio pasiūlymo dabartinis Anglijos užs. reik. min. Idenas leiboristų vyriausybės te paklausė, argi jau ji pajęgi ir tokiems žygiam. Konkrėčiai šiuo Idenas klausė: argi anglų tauta tiek pakilius nuo žmogų svaiginančių Stalino pergalių, kad gali neboli aukų vedant generalisimus prie kartuvių?

Šito akivaizdoje beliko keliems leiboristų vyriausybės nariams atsi-
statydinti, įnešti skilimą į leiboristų partiją, kad parlamente nelikus daugu
mos, būtų galima skelbtai naujo parlamento rinkimus. Rinkimai įvyko spa-
lio mėn. 25 d. Jų išdava parodė, kad anglų tauta gyva žygiam,
kurie gali kelti pasaulių užbaigt bolševizmo dienas.

Kaip tą turim įvertinti už laisvę kovojanti Lietuva?

Kad pasaulio politinių barometras kyla mūsų naudai, parodė Izraehio giminės žuubūtinės pasiango atskirovot tėvų žemę. Tuo pasaulinė giminė paskelbė žmonijai:

Kai kai kuris bolševizmas parodė žmonijai kas yra betautis, be širdies, be tėvų ir tėvynės meilės bolševikinis tvarinys, tautos savo išsigeibėjimu tegali regėti savo tėvų ir protėvių krauju apginių žemę, tą žemę, kuri vienintelė teškia tautomis gyvenimo pagrindą.

Laisvės Kovotojai, lenkdami galvas prieš savo gretų karžygius, tai galim iškylty išlaikymu to didžiojo egzamino, kuris mums žmonijos buvo skirtas parengiant pasaulių grąžint bolševizmą į Rusiją - rusų tautai jis užbaigt.

51.12.01.

— o — o o — o —

P A S I R E N G T Į V Y K I A M S !

Vienas iš pagrindinių Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio tikslų - išsaugoti gyvasias tautos jėgas aukščiausiam kovos tikslui - laisvos ir nepriklausumos Lietuvos valstybės atstatymui, šiuo metu, kai pasaulinio masto politiniai įvykiai pribrandino neišavengiamą tarp Rytų ir Vakarų karų, pasidaro ypatingai aktualūs. Šiandien Tėvynė iš mūsų reikalauja kuo glaudžiau, kuo artimiau jungt savas jėgas.

Koks pas mus vyks karas, tai parodys netolima ateitis. Atsžvelgiant į Vakarų atsiektus laimėjimus karo technikoje galima prileisti, kad pas mus karo audrą gali praeiti lengvesnėje formoje už bet kada čia tas audras vykustas. Už tai kalba ir bolševikų delsimas pradeti agresiją prieš Vakarus, kas labai padeda Vakarams. Vakarai suskubo pasirengti taip, kad pirmają dieną būtų galima komunistinę jėgą sutriuškinti.

Tik tai nereiklā, kad būsimasis karas negali atnešti staigmenų. Kokiu tempu eis karas — regėsim. Mes jam turim pasirengti ypatin gai kruopščiai. Jei bolševikams pradėjus agresiją pirmoje karo fazėje jiems sekis, jei tuo, laikinais savo laimėjmais, praligins laikotarpi, iki mūsų teritoriją pasieks Vakaru jėgos, kad tuo atveju galėtumė sumaištinti savų jėgų nuostolius iki minimumo, tam atvėjui mūsų veiksmai turi būti ytin atsargūs, apgalvoti ir vykdomi pagal LLKS — partizanų vadovybės nurodymus, — isakymus.

Jvykių išvakarėse privažiome ruoštis, privalo me laikytis šių nurodymų:

1. Priešas mebillzaciją stengsis pravesti labai skubiai, kad kas jos negaleitų išvengti. Dėl to visi būkit ypatingai budrūs, kad nepaklūtumėt priešui. Mobilizuojamieji, užsiėsus plynais karo fazel, iš viešojo gyvenimo turės išnykti. Tam tikslui iš anksto apsirūpinti sleptuvėmis, maistu ir kt.
2. Karui prasidėjus ir jam užsitiesus, visiems gyventojams privalo mas riuntas ramumas. Tam atvejui kaupti ginklus, amuniciją, kad kur nebus galimybės jais aprūpinti, savais jais būtų įmanoma sutramdyti priešą, norint jam teroro pagalba priversti mus „vaduoti“ kinų ar kitų tautų žemų.
3. Jan ir dabar galimi desantai. Aple pastebėtus juos tuoju pačiu formuoti vietas partizanus. Nejisitinus desantų tikrumu, bet kurį žinių jiems tiekimas draudžiamas, draudžiamas tam, nes neišvengiamai ir provokatoriai.
4. Partizanų dalinio vadai yra jo gyvenamos vietovės viršininkas Jo isakymai yra privalomi visiems gyventojams. Už šio viršininko isakymu nevykdymą, gyventojai perduodami Karo Lauko Teismul.

Ilgalaikės okupacijos sąlygomis, kad ir maža dalimi, visiuk priešui pavyko pavienių asmenų sąmonėje iškleyti blogybę — nepasitikėjimą broliu, keršta, neapykantą. Yra ir tokiai individai, kurie paliko Tėvynės išdavikais.

Jišdavikus nesikreipiame: jie to neverti, už savo darbus jie atsakin gi prieš tautos teismą. Kreipiamės į Lietuvius: kurie savo jėga gali prisidėti prie Lietuvai Laisvės atkovojimo; kurie, išrovę iš savęs priešo jiems primesias piktybes, savais žygiais atpirkę ir nusikaltimus.

Lietuvizi, iž bendrą kovą prieš bolševizmą! Jungtis lietuviui prie lie tuvio. Lemiamos kovos smūgiu įrodykim ir pasaullui, kad Lietuvos žemėje nėra ir negali būti vienos okupantams!

Broliai, sesės! Lemiamam kovos ruoštui — ryžto, išvermės ir šventos vlenybės!

Prisikėlimo Vadai

— o o ! o o —

Laukinukė

KŪČIŲ VAKARĄ

Baltos, baltos tiesias pievos,
Merkiasi blakstienos.

Jis ant žemės, Jis o Dieve,
Prakartėj ant šienc.

Angely sparnai sušlesta,
Klaupias piemenėliai.
O sulaužk, brangloji mama,
Plotką gabalėliais.

Lenkias kūdikini ēdžiose,
Meldžias, meldžias tautos...

Viešpatie, atnešk ir duoki
Joms šviesos maldautos.

Nevirgdink žalin pušaičių
Tėviškėj — prašysiu,
Ant balų, balų pašlaičių
Našlaitė prašysiu.

Atiduok Tėvynei, ką privalai!

PRISIKĒLIMO UGNIS

LLKS PRISIKĒLIMO APYGARDOS ORGANAS

1952 sausis № 1 (22)

Lietuvos sienų klausimu

Lietuvos Laisvės Kovos Sajūdžio (LLKS) vadovybė 1949 metų vasarą pastēkė pirmos išsamesnės žinios apie lietuviškųjų instancijų veiklą užsenyje Lietuvos išlaivinimo reikalui. Gautos informacijos dėka išryškėjė Vyriausio Lietuvos Išlaivinimo Komiteto (VLIKo) užsienyje užimta pozicija Lietuvos sienų klausimu.

Pažindamas dabartines užsienvio vyriausiančias nuotaikas projektuo jamo tarptautinio valstybių bendradarbiavimo atstovyje reikalui ir išnaudodamas elės svarių valstybių šiltą nustatymą lietuviškųjų reikalų atžvilgiu, VLIKas siekia šitokių Lietuvos sienų: vakaruos – įjungiant dalį Rytrūsių pagal „Potsdamo liniją“; rytuose – Lietuvos – Rusijos 1920 metų sutarties nusalyto; sienos su patalsomis:

1) īšaukėje įjungiant Nierus, Šarkovčyznę, 2) Voropajevą, ījungiant plotą į vakarus nuo Grodeko ligi Žieželios (Nelidokai – Dereviniai), 3) ījungiant plotą į vakarus nuo Stolbcų – Doliatyčių Nemunu žemyn, užtikrinant abu Nemuno kruntus Lietuvai. Pietuose su lenkais VL IKO pagelaudajama siena turėtų eiti maždaug 1919.VI.18 demarkacijos liniją su pataisa, vedant sieną pro Augustavą, Stabiną, Sidrą. Šitokie VLIKo reikaiavimai grindžiami, remiantis etnografiniais ir ekonominiiais lietuvių tautos interesais.

Atstatant Neprisklausomos Lietuvos valstybę, be abejo, Lietuvos sienų klausimas atsidurs tarptautinėje sprendimų arenaje, kur ekonominiai ir etnografiniai motyvai negaleis būti apeinami. Žinoma, gyvename taip vadinto apsijungimo laikus. Europos kontinento laisvosios tautos, išvargintos eilės tarpusavio karų, pamažu brandina savo tarpe mintį, kad vienintėlis kelias išgelbėti krikščioniškosios kultūros lotynių Europą, yra Europos tautų apsijungimas. Ša linkme europiečių bendradarbiavimui progresuojant, galima tikėtis, kad Europinio Sajūdžio konferencijų idėjos turės nemenkos reikšmęs, tvarkant atskirių valstybių sienų nustatymą. Stovime prieš laikus, žadančius Europos tautoms glaudą ekonominį, socialinį ir kultūrinį bendradarbiavimą. Galime sulaukti tokios padėties, kad bendram Europos tautų labui į vienos tautos apgyventą plotą gali tekti žiūrėti daugiau kaip į administracinių sujungtos Europos vienetą.

Kad Europa apsijungtų tokiu mastu kaip JAV, sunku tikėti.

Turiat galvoje ne tik projektuojamo Europos apsiljungimo pasiseki mūs, bet ir nepasisekimus, lietuviams yra svarbu visais momentais, visose pozicijose ir visomis priemonėmis būti pasiruošusiems apginti tautos pretenduojamų sienų interesus. Pasikliautti vėju svetimųjų gera valia ir teisingumu nepakanka.

Svarbu yra lietuviams patiemis laiku pažinti Vakaruose vyraujančias idėjas ir tendencijas būsimos santvarkos atžvilgiu ir lygiagrečiai informuoti svetimuosius apie savo teisėtas reikalavimus į lietuviškas žemes. Informacijėje srityje jau dabar užsienyje pasiekii žymūs rezultatai. Lietuviai istorikai, geografi, politikai ir teisės žinovai eilėje išleistų knygų supažindina laisvajį pasaulį su Lietuvos istorija, Lietuvos padėtimi, iškelia kaimynų lietuviams padarytas netolimos praeities teritorines skriaudas.

Dr. Pakštas, nagrinėdamas lietuvių tautos būklę autro Pasaullnio karo ir pokario perioduose, gausiai statistinius duomenis palielčia kaimynų pagrobtas lietuviškas žemes. Pakštas nurodo tose vietovese varytą ir tebevaromą svetimųjų nautinimo politiką ir tos politikos rezultatus paskutinių dešimtmečių metų bėgyje. Autorius, remdamasis statistinius paskutinių dešimtmečių duomenis, nurodo, iš kurias lietuviškias žemes (pagal vietovaizdžius ir pavardes) mes turime teisę.

Dr. Šapokos, adv. Jurgėlos ir Sužedėlio veikalai supažindino Vakarų pasaulį su istoriniu Lietuvos veidu — su lietuvių grumtynėmis orlėš ginkluotas Rytų ir Vakarų ekspansijas. Šitoks vakarlečių supažindinimas su lietuviškosiomis problemomis turi jau dabar ir juo labiau artimlausioje ateityje turės ypatingos reikšmės, sprendžiant Neprisklasomos Lieluvos atkūrimo klausimus.

VLIKo ir krašto pogrindžio vadovybės buvo išdėstyti Jungtinės Tautų Organizacijos (SNC), ir didžiosioms valstybims — JAV, Anglija, Prancūzija — Lietuvos sienų klausimas, krašto pogrindžio vadovybė 1947 rudens memorandume Jungtinėms Tautoms (JTO) išdėstė savo pretenzijas į dabartinę sovietinę Rytprasių dalį. Rytinių Lietuvos sienų klausimu krašto pogrindžio vadovybė minimame memorandume smulkiau nepasisakė.

Lietuvos sienų klausimas užsenyje taip pat gyldenamas Amerikos lietuvių tarpe, Ameriko Lietuvų Tarybos (ALT) rėmuose, 1949 metais vykusiam 3-me Visuotiniam Amerikos Lietuvų Kongrese, Lietuvos sienų klausimu buvo primita speciali rezoliucija. Duomenys Kongreso rezoliucijai buvo imti iš aukščiau minimų šaltinių. Amerikiečių lietuvių Lietuvai sienų reikalavimai sutampa su VLIKo keliamais reikalavimais. Rezoliucijoje buvo reikalaujama JAV švietimo ir kitų istolgų, gaminant europinio kontinento žemelapius, teisingai atžymeti Lietuvai priklausytinas žemes.

Tokiui tad būdu supažindinami Vakarai su lietuvių teisėtais reikalavimais. Iš kitos pusės, VLIKas stengiasi dabartiniu metu užmegsti santykius su kaimynais, turinčiais su Lietuva gincytinas sienas, kad jau dabar būtų galima pasiekti preliminarinių susitarimų. Tikiuosi, kad šiuo momentu visi kaimynai, praėdė neprisklausomybę ir dėl to būdami likimo draugais, bus tankstesni, sprendžiant kadaise buvusias

astrišas problemas. Panašiai veikia ir politinės partijos tremtyje. Jos, jeldamos į atitinkamas tarptautines partijas, veikla ta pačia linkmė, teškodamos susipratimą su kaimynais sienų klausimu.

Savo ruoštu VLIKas glaudžiai bendradarbiauja su tremtyje esančiais latvų ir estų atitinkamais laisvinimo organais. Jau dabar ten bandoma visas tris Pabaltijo tautas sujungti į reikiamo laipsnio federatyvinę sąjungą. Per tolą federaciją Lietuvai, be abejo, gintų savo tautinius teritorinius interesus. Latvai ir estai neišsprestūs šių problemų noturi. Federacijos atveju Lietuvos sienų klausimas paviratų visų trijų Pabaltijos valstybių klausimui.

Didelės išakos, sprendžiant Taikos Konferencijoje Lietuvos sienų klausimą, turės lietuvių tautos įrodytas bendras valstybinis subrendimas ir laisvės vertas pasirodymas. Vakarų pasaulis, ypač anglai ir amerikiečiai į lietuvių tautą deda didelės viltis. Pokario laikams lietuviams pramatoma svarbi misija Europos rytuose, tvarkant šį regioną laisvam tautų gyvenimui. Sių rezultatų pasiekėm reikdamiesi stipriu pogrindžio pasipriešinimu krašte ir pavyzdingu susiorganizavimu užsenyje kovoje prieš bolševizmą.

Taip yra nusakę lietuvių atelties uždavinius 1948 metais anglų vyriausybinių sluogsniai, panašiai išdėstę savo pažiūrą lietuvių klausimu 1949 metais Jungtinė Amerikos Valstybių Igaliotinis Europos Reikalams, o 1950 metais tai papildomai patvirtino Jungtinė Amerikos Valstybių vyriausybinių sluogsniai. Turime vilti, kad JAV ir Angliją, taip šiuo metu atsiliepdamos apie lietuviškuosius klausimus ir atelties konferencijose gins mūsų reikalą.

Šiuo metu ne tik paskiri asmenys, bet ir dažnas Vakarų valstybiniškas aukštai vertina lietuvių tautą. Antai 1949 metais Vasario 16 — oslos proga JAV Massachusetts valstijos atstovas MacCormack, demokratų daugumos lyderis pareiškė: „... Amerikiečių tauta yra visa širdimi su lietuvių tauta, ir mes visi laukiam tos dienos, kada geležinė uždanga bus nuplėsta ir lietuvių tauta atgauja savo taip gausiai užsitarautą neprisklausomybę, o mūsų didžioji šalis galės kuo veiksmingiau prisidėti prie jos netektų laisvių atgavimo...“ Marylande senatorius Herbert O’Conor ta pačia proga, paljetė istorinės Lietuvos dalybę XIV — XV amžiuje, minė 1920 metų Maskvos sutartį, pripažindamas VLIKO nusakomas Lietuvos sienas. New Yorko atstovas John Rooney apie lietuvius atsiliepia: „... Nėra i mūsų krautus iškopnių šaunesnių piliečių už tuos, kurie atvyko iš Lietuvos...“ Vietos stoka mūsų čia neleidžia dėti daugiau tokų pasisakymų lietuvių atžvilgiu, rodančių lietuvių tautos įvertinimą ir teisių lietuvių statomems reikalavimams pripažinimą.

Dėl rytinės Lietuvos sievų Lenkai tarpusavy nesutaria. Viena politinė partijų dalis sutinka su 1919 metų sutarties su Lenkija nustatytomis sienomis, kita dalis reiškia Vilniaus krašto Lenkijai. Su lenkais sunkumai priklausys nuo to, kiek dabartiniu metu tremtyje pavyks vilnijos klausimą išspręsti taikiu būdu tarpusavyje, kiek lenkai savo kovos įndeliu pasireikš prieš bolševizmą ir kiek ateityje bus paisoma dalies Lenkijos piliečių nuomenės. Šiuo metu lenkai užsienyje skleidžia vidurio Europos Internatūmo (nuo

jūrų ligi jūrą, t.y. nuo Baltijos ligl Juodosios jūros) idėją, siūlydami Vidurio Europos tautomis sudaryt federaciją su Lenkija centre Federacija turėtų apjungti: Lenkiją, su plačiu langu į Baltijos jūrą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Čekiją, Slovakiją, Rumuniją ir Ukariną. Nors eilė brošiūrų lenkai stengiasi plačiai su šia idėja supužindinti, tačiau karštų pritarėjų idėjai neatsiranda.

Be lenkų į Vilniaus kraštą su pačiu vilniumi predenduoja užsienyje atstradusio gudų komiteto atstovai. Neturėdami valstybės istorijos savo užimta linija ir dideliai romantinėmis nuotaikomis gudai pasirodė visiškai politiškai nepribrendę. Su gudais lietuvių ruošė paštarimus, kuriuose, prof. Z. Ivinskis įrodinėjo gudų pretenzijų istoriją nepagrišumą, o VLTKO atstovai kvietė gudus susiprasti ir tokia pozicija neužkirsi kelio glaudžiam lietuvių — gudų bendradarbiavimui.

Ekonominius reikalavimus tenkinant Rytprusių ir Vilnijos kraštai turi priklausyti Lietuval. Abu Nemuno kraantačiai turi tekti mums, kad Nemuno turimas savybes būtų galima pilnai pajungti Lietuvos ūkio reikalams.

Kalbant atskirai aplie Vilnių, mes buvome Vilniaus merdėjimo liudininkais. Lenkams Vilnius buvo paprastas provincijos miestas. Lenkai nesirūpino Vilniaus reikalui investuoti didesnių kapitalų. Kai Kaunas per laisvojo gyvenimo dvidešimtmetyj paslpuošė gausiais priklaus pastatais, kai jo statyba vyko modernaus urbanistinio planavimo rėmuose, — Vilnius tik skurdo. Tiek kai Vilnius atsidurė lietuvių rankose, buvo iamtasi miesto augimo planų sudarymo, atsižvelgiant į urbanistinius reikalavimus (generalinis Vilniaus miesto planas buvo paruoštas 1943 metais vadovaujant architektui Žemkalniui). Savaime aišku, kad ūkininkas sumetimais Vilniaus miestas turi turėti atitinkamą žemės ūkio zoną. To reikalauja ekonominių urbanistinių planavimai. Sie ir kiti suruetimai diktuoja lietuviams reikštį savo pretenzijas į etnografiškai lietuviams priklausantį Rytų Lietuvos žemes.

Visos tačiau užsenyje dedamos lietuvių pāstangos ir visi teisėti etnografiniai, ekonominiai reikalavimai nebūs venienteliai lemiami argumentai tarptautinėje arenaje, sprendžiant Lietuvos sienas. Didelės įtakos turės tuo momentu išsikovota lietuvių ir jų kaimynų politinė padėtis, kuri priklausys nuo lenkų, vokiečių, gudų ir mūsų indėlio, siekiant pergalės. Paskutinuoju metu vokiečiai įtraukiami į bendrą Europos gynybą. Visiems aišku, kad tai yra „bėdos“ atvejis. Vokiečiai dar nėra išgyvendinę savo tarpe nacistinių užsimojimų. Tai nėra vakarlečių nepastebėta. Tiek todėl taip ilgai vakaruose reiškiasi pasipriešinimas vokiečius įtraukti į Europos tautų tarpo lygiateislais maršais. Kokį svorį vokiečiai turės būsimos taikos metu, šiandien sunku spėti, tačiau yra daug galimybų, kad Rytprusių nebūs vokietijai grąžinti ir kad ekonominius sumetimais Lenkija gaus praplantą Dancigo koridorių. Tuo, aišku, susidaro ir mums konkreti galimybė savo sieną pajūryj praplėsti.

„L. B. Biuletene"